

Mäkitupatalo ja Mäkitupalaisia

Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry.

Teksti ja lay out
Jouni Kallioniemi

Kirjapaino:
Painosalama Oy, Turku 2019

Lähteitä:
Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistyksen ja
yhdistyksen naisjaoston toimintakertomuksia.
Lahtinen Rauno: Vähä-Heikkilän vuosisata.
Turun kaupungin historia-teokset.
Jouni Kallioniemen Turku-aineiset teokset.

Haastattelut:
Hilda Tolmunen
Seppo Lehtinen
Tarja Mäkinen

Valokuvat:
Turun Omakotilehti
Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistyksen kuva-arkisto.
Jouni Kallioniemen kuva-arkisto.
Senaatikiinteistöt kaavakuva s. 41.

Copyright: Vähä-Heikkilän Mäkitupalaiset ry

ISBN 978-952-94-2576-1

SISÄLLYS

Puheenjohtajan tervehdys	4
Lukijalle	9
Pyöräilijöitten talo	10
Tuumasta taloksi	18
Mäkitupalossa	32
Mäkitupalaisyhdistys ry.	36
Mäkitupalaisyhdistyksen Naisjaosto	52
Tarina Naisista - Omakotilaisista	62

PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS

Yhdistyksemme porskuttaa edelleen nyt jo 110-vuotiaana virkeänä vuosikymmenestä toiseen samalla uudistaen toimintatapojaan kunkin aikakauden vaatimusten mukaisesti. Ensimmäisen historiikin yhdistyksemme julkaisi vasta 85-vuotisen taipaleen jälkeen ja seuraava käsitteli jo 100-vuotiasta yhdistystä. Nyt kädessämme on lähinnä jatko-osa edellisiin historiikkeihin. Tässä julkaisussa keskitymme viimeisen 10 vuoden ajanjakson toimintaan, mutta ennen kaikkea yhdistyksen oman toimitalon syntyhistoriaan sekä sen rakentamiseen tämän vuosituhannen alussa ja lisäksi paneudumme yhdistyksen Naistoiminnan merkittävään panokseen vuosikymmenten aikana.

Yhdistyksemme johtokunnat (nyk. hallitukset) koostuivat vuosikymmenten saatossa pelkästään miehistä aina vuoteen 1978 asti. Tällöin johtokunnan jäsenyyden lasikaton puhkaisu ensimmäisenä naisena Elna Kaartinen. Tämän jälkeen yhdistyksen johtokuntaan on yleensä useimmiten valittu myös naisia ja yhdistys sai ensimmäisen naisen, Hilda Tolmusen, puheenjohtajaksi 1990 luvun puolivälissä. Tälläkin hetkellä hallituksen jäsenistä lähes puolet on naisia. Vaikka yhdistyksen johtokunta olikin koostunut vuoteen 1978 asti vain miehistä, niin heidän puolisonsa sekä muutkin yhdistyksen naiset toimivat monissa yhdistyksen tehtävissä erittäin aktiivisesti ja kehittivät johtokuntien taustalla innovatiivisuudellaan yhdistyksen toimintaa monin tavoin.

Yhdistyksen Naistoimintaa yritettiin saada toimimaan organisoidusti jo 1960-luvun alkupuolelta lähtien hyvinkin vaihtelevalla menestyksellä, mutta toiminta hiipui kerta toisensa jälkeen melko pian. Vasta vuonna 1980 varsinainen Naisjaosto saatiin perustettua ja toimintaan saatiin mukaan riittävästi aktiivisia naisjäseniä, jotta toiminnalle saatiin rakennettua tarpeeksi vahva ja pysyvä kivijalka. Siitä ajankohdasta lähtien Naisjaosto on toiminut ja toimii edelleenkin hyvin aktiivisesti kokoontuen säännöllisesti joka toinen

viikko. Näissä kokoontumisissa on ideoitu naisten omaa toimintaa, mutta myös ideoitu yhdistyksen toimintoja, joita on sitten esitetty johtokuntien työpöydille. Yhdistyksen ohjelma- ja kulttuuritapahtumien suunnittelut ja järjestelyt ovat olleet suurelta osin myös naisten vastuulla. Naisjaosto on vuosien saatossa järjestänyt monenlaisia kiinnostavia näyttelyitä sekä menestyksellisiä joulu- ja pääsiäismyyjäisiä. Tämän koko toiminnan naiset ovat rahoittaneet täysin itsenäisesti mm. myyjäisten sekä yhdistyksen monien tilaisuuksien kahvitustuotoilla.

Yhdistyksen oman toimitalon syntyhistorian taustalla sekä talon suunnittelussa myös yhdistyksen naiset ovat vahvasti olleet mukana. Ensimmäinen idea omasta toimitalosta syntyi 1980-luvun loppupuolella, kun yhdistyksen hallitus ja naisjaosto kokoontuivat joka toinen viikko kaupungin vuokralaisena Tapulikadun kerhotilassa. Turun Pyöräilijöiden kerhotalo Vähäheikkilän kentän tuntumassa oli jo useita vuosia ollut käyttämättömänä aktiivisten toimijoiden puutteessa ja siten myös hyvin huonokuntoinen. Näiden kahden yhdistyksen keskinäisillä neuvotteluilla saatiin aikaan sopimus kerhotalon siirtymisestä Mäkitupalaisyhdistykselle. Tästä lähti sitten liikkeelle oman toimitalon suunnittelu, joko korjaamalla olevaa rakennusta, rakentamalla täysin uusi tai rakentamalla uusi hyödyntäen olevan rakennuksen käyttökelpoisia osia. Tarkkojen kustannuslaskelmien ja tilojen tarvesuunnittelun jälkeen asiasta tehtiin ratkaisu, mikä edellytti yhdistykseltä melkoista rahallista panostusta. Onneksi kuitenkin jo yhdistyksen alkuajoista lähtien johtokunnan jäsenet olivat ymmärtäneet säästämisen merkityksen ja nyt tuolla siihen mennessä kertyneellä säästö pääomalla saatiin tulevista rakentamiskustannuksista katettua noin puolet. Puolet kuitenkin jouduttiin lainoittamaan pankkilainalla, mikä sekin on jo nyt saatu kuoletettua.

Yhdistyksen Naistoimikunta (-jaosto) on nyt ollut myös vahvasti vaikuttamassa ja organisoimassa koko tämän historiikin tekemisessä ja he ovat kantaneet päävastuun kirjan sisällöstä ja sen keräämisestä sekä myös kustannuksista.

Kiitän nyt koko yhdistyksen puolesta erityisesti Naisjaostoa, ennen kaikkea Tarja Mäkistä, sekä kirjan kuvituksessa vahvasti mukana ollutta Urpo

Jalavaa ja kaikkia muita kirjan synnyttämisessä mukana olleita ja lisäksi kaikkia jäseniämme, jotka ovat olleet aktiivisesti mukana yhdistyksen eri tilaisuuksissa ja siten mahdollistaneet yhdistyksen toiminnan kehittämisen. Luonnollisesti Jouni Kallioniemi, kirjan kirjoittajana, ansaitsee suuret kiitokset paneutumisesta tämän historiikin kirjoittamiseen. Myös TPK:lle suuret kiitoksemme kirjaa varten saamastamme taloudellisesta avustuksesta.

Turussa 15. lokakuuta 2019

Markku Ahti

Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry:n puheenjohtaja

Puheenjohtaja Markku Ahti ja Tarja Mäkinen katsovat luottavaisina yhdistyksen tulevaisuuteen, sillä näkymät ovat Mäkitupalaisyhdistys ry:n kannalta monin tavoin valoisat.

Vallojanle 7

Small white sign with illegible text.

LUKIJALLE

Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry otti harteilleen kovan urakan, kun se 2000-luvun vaihteessa päätti rakentaa oman talon, Mäkitupatalon. Ajatus oman toimitalon tai -tilan hankkimisesta oli kuitenkin elänyt mäkitupalaisten keskuudessa jo pitkään ennen kuin sitä ryhdyttiin toteuttamaan.

Oman talon hankkiminen tai sellaisen rakentaminen oli realistinen pyrkimys, sillä yhdistykselle oli vuosien varrella kertynyt huomattava määrä energiayhtiö Länsivoiman osakkeita, joista muodostui tarvittava alkupääoma toiveiden toteuttamiseksi ja niin tuumasta lähdettiin toimeen. Matka ajatuksesta talon toteutukseen oli kuitenkin pitkä ja vaiherikas, kuten taloprojektit tapaavat yleensäkin olla.

Talon rakentaminen on aina mittava hanke, mutta erityisen mutkikkaita piirteitä se saa, kun on rakennettava talo monisatapäisen yhdistyksen jäsenistölle ja vieläpä puistoalueelle, jonne kaupunki ei rakennuksia halua. Moninaisista käännteistä ja jyrkistä mutkista huolimatta Vähä-Heikkilän Mäkitupatalo seisoo nyt ryhdikkäänä paikallaan Valtaojantien varrella ja palvelee niin yhdistyksen jäseniä kuin muitakin turkulaisia omakotiasukkaita.

Kirjan loppuosassa kerrotaan Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry:n ja yhdistyksen naisjaoston toiminnasta.

Turussa elokuun 29. päivänä 2019

Jouni Kallioniemi

PYÖRÄILIJÖITTEN TALO

Valtaojantien varrella Vähä-Heikkilän kentän ja koulun kupeessa sijaitsi 1960-luvulta lähtien ns. Pyöräilijöitten talo. Tonttia ja sillä olevaa rakennusta hallitsi Turun Pyöräilijät ry, joka oli vuonna 1959 solminut Turun kaupungin kanssa vuokrasopimuksen tontista.

Pyöräilijöitten toiminta oli vuosien varrella hiipumistaan hiipunut ja yhdistyksen hallitus totesi vuoden 1994 toimintakertomuksessaan, että ”talon kunnossapidon ja mahdollisten korjausten takia yhdistys ei enää pysty rahoittamaan rakennuksen menoja”.

Seuraavana vuonna tilanne oli käynyt vain ongelmallisemmaksi. Talous oli kuralla eikä juuri muuta vaihtoehtoa nähty kuin ajaa seuran menot alas. Tekohengitystä oli jouduttu jo antamaan myymällä pois mm. yhdistyksen omistamat arvokkaat puhelinlaine ja puhelinosaake. Seura päätti jos mahdollista luopua talostaan.

Pyöräilijöitten ”naapurina” samalla alueella toimiva Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry oli aika ajoin käyttänyt taloa tilaisuuksiinsa ja osoitti kiinnostusta sitä kohtaan. Rakennus oli mäkitupalaisille tuttu sikäläkin, kun yhdistyksen jäseniä toimi pyöräilijöittenkin riveissä ja pyöräilijöitten ja mäkitupalaisien johtokunnissa istui osin samoja ihmisiä.

Tältä pohjalta syntyi kuin itsestään ajatus selvittää tarkemmin Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry:n kiinnostus rakennusta kohtaan. Sitä löytyi ja yhteisellä päätöksellä yhdistysten johtokunnat ryhtyivät valmistelemaan tontin vuokrasopimuksen ja talon siirtoa Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry:lle.

Turun Pyöräilijät ry:n tarjous luopua talostaan otettiin mielenkiinnolla vastaan mäkitupalaisyhdistyksessä. Tilanteen kartoittamiseksi päätettiin selvittää rakennuksen kunto mahdollisia jatkotoimia varten. Tammikuussa

Valtaojantien varrelle nykyisen Mäkitupatalon sijoille rakentui 1960-luvun vaihteessa ns. Pyöräilijöitten talo.

1995 suoritettussa alustavassa tarkastuksessa todettiin, että ”sadevesien johtaminen pois rakennuksen viereltä on puutteellinen. Rakennuksen perustukset ovat kunnossa, eikä painumia ole havaittavissa. Sokkelin tuuletusreiät ovat avoimia.

Sadevesikouruja ja syöksyjä puuttuu tai ne ovat vaurioituneet. Ikkunoiden ja ovien pintakäsittely on puutteellinen ja puuosat osittain vaurioituneet. Puuosien pintakäsittely koko rakennuksessa on huonossa kunnossa,

Rakennuksen sisätilat ovat kosteita ja huonosti tuuletettuja. Minerit-levyjen kiinnityksiä on irti.”

Selvityksen tekivät Ammatillisen kurssikeskuksen asiantuntija Numminen ja lausunto pyydettiin myös kaupungin rakennusneuvoja Niskalalta.

Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry päätti näiden alustavien tietojen perusteella ”pitkän keskustelun jälkeen tilata luonnossuunnitelmat uudisrakennuksesta, joka olisi juhlasalin osalta huoltosiiven levyinen. Keittiön sisäänkäynnin portaikko muutettaisiin lisätilaksi keittiölle. Muuten rakennus noudattaisi nykyistä rakennusala, rakennukseen tulisi lautaverhoilu ja tiilikuvioinen peltikatto. Suunnitelmasta pyydetäisiin kaupungin kiinteistö- ja rakennusviraston ennakkolausunto, joka tuotaisiin yhdessä vuokrasopimuksen ja kustannusarvion kanssa kevätkokouksen päätettäväksi”.

Piirustukset saatiin syyskuussa, jolloin arkkitehti Reiman toimitti ne nähtäväksi johtokunnalle sekä jäsenistölle. Tämän jälkeen päätettiin selvittää lakimieheltä, miten ja milloin Pyöräilijöitten talon omistuksen voisi siirtää Mäkitupalaisyhdistykselle.

Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry vei taloehdotuksen huhtikuussa 1995 kevätkokoukseensa, jossa vuokrasopimuksen siirtoa ei yllättäen hyväksyttykään. Tämä ei kuitenkaan hanketta pysäyttänyt, vaan johtokunta alkoi tutkia tarkemmin Turun Pyöräilijöitten vuokraoikeuden siirtoa Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry:lle.

Pyöräilijöitten johtokunta ilmoitti samaan aikaan kaupungille kirjallisesti, että se ”luopuu kokonaisuudessaan tontin vuokrasopimuksesta, jonka se on tehnyt Turun kaupungin kanssa. Vuokrasopimuksesta luopuminen tapahtuu ehdolla, että Turun kaupungin ja Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys

*Oikealla joulujuhlat
Pyöräilijöitten talolla
vuonna 1994.*

*Kuvassa vasemmalta
Elma Frelander, Kirsti
Tojander, Aarre Matt-
son, Raija Tenko, Arja
Malmlund, Leila
Hellström, Erkki Malm-
lund, Matti Stenberg,
ja Torsti Vuorinen.*

*Keskellä keittiövuorossa
Raija Tenko, Elma
Frelander ja Pirkko
Soini.*

Alla kuva joulujuhlista.

r.y.:n välillä syntyy uusi vuokrasopimus, joka koskee samaa taikka jonkin verran laajempaa aluetta”.

Asiaa käsiteltiin alustavasti kaupungin kiinteistöosastolla, joka totesi että siirron täytyisi tapahtua ilman vastiketta ja että vuokrausehtoihin tulisi kaupungin asettamat ehdot.

Ehdotus uudeksi vuokrasopimukseksi tuli kaupungilta 30. elokuuta 1995. Sen mukaan ”vuokrakausi alkaa heinäkuun 1. päivänä 1996 ja jatkuu toistaiseksi molemminpuolisella kuuden (6) kuukauden irtisanomisajalla, kuitenkin enintään joulukuun 31. päivään 2005 saakka, jolloin vuokraus päättyy irtisanomista vaatimatta.

Vuokrana peritään seitsemäntuhatta kaksisataa (7.200) markkaa vuodessa, joka on laskettu 8 %:n mukaan alueen maan arvosta. Vuotuinen vuokra on maksettava puolivuositain toukokuun ja marraskuun kuluessa. Vuokranmaksun saa suorittaa myös postiosoituksena taikka postin tai pankkisiirron välityksellä.

Vuokra-aluetta ei saa kaupungin suostumuksesta käyttää muuhun kuin vuokrasopimuksen mukaisesti yhdistyksen kerhorakennuksen sijaintipaikana, jonka perusteella alueen perusvuokra on määritetty. Vuokramies on ry velvollinen noudattamaan voimassa olevaa asemakaavaa sekä täyttämään ne velvollisuudet, joita nykyiset tai myöhemmin vahvistettavat rakennus-, palo-, terveys- ym. säännöt määräävät vuokra-alueen omistajan ja vuokramiehen noudatettavaksi.

Vuokramiehen on kunnostettava alue omalla kustannuksellaan edellä mainittuun tarkoitukseen sopivaksi ja noudatettava sen suhteen viranomaisten antamia määräyksiä,

Vuokra-alueelle ei saa olemassa olevan rakennuksen lisäksi rakentaa kiintein perustuksin varustettuja rakennuksia tai rakenteita tai muuta vastaavaa.

Vuokra-alue on pidettävä siistissä kunnossa.”

Johtokunta otti selvää vuokrasopimusasian lisäksi myös mahdollisuuksista saada rakennuslupa uudelle rakennukselle. Kun asia olisi selvitetty, ”puheenjohtaja Tolmunen pyytäisi tarjoukset kolmelta rakennuttajalta. Jos

*Kun pyöräilijöitten toiminta alkoi
1970-luvun edetessä hiipua
hiipumistaan, rapistui talo vuosi
vuodelta huonompaan kuntoon,
kuten yläkuva 1990-luvun
lopulta osoittaa.
Kuvassa oikealla vietetään mak-
karajuhlia Pyöräilijöittentalolla.*

tämä hanke onnistuu ja on toteuttamiskelpoinen, esitetään se jäsenistölle syyskokouksessa”, kertoo pöytäkirja.

Johtokunta totesi vielä, että hankkeen toteuttaminen muodossa tai toisessa oli mahdollista, koska Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry:lle oli kertynyt huomattavaa varallisuutta sen omistamien Länsivoima Oy:n osakkeitten muodossa. Ensimmäisen 50 markan arvoisen osakkeen oli yhdistykselle lahjoittanut Perheleipomo Salonen. Näitä osakkeita oli sitten jäsenmaksujen ylijäämistä kartutettu sääntölisesti vuodesta toiseen niin, että niitten arvo oli vuonna 1995 kurssista riippuen noin 300 000 silloista markkaa eli noin 50 000 nykyeuroa.

Johtokunta oli edennyt taloasiassa jo pitkälle, kun yhdistyksen syyskokous lähestyi. Hankkeelle oli välttämättä saatava jäsenistön siunaus, muutoin sen toteuttaminen ei olisi mahdollista. Vaihtoehtoja oli Pyöräilijöitten talon lisäksi ilmassa muitakin.

Turun kaupunki olisi halunnut hävittää puistoalueella sijainneen talon kokonaan ja tarjosi Mäkitupalaisille Stålarinkadulla sijainnutta ns. ”kivi-jalkahuoneistoa”. Osa jäsenistöstä puolestaan ei kannattanut minkäänlaista tila- tai talohanketta, vaan piti ”rahojen säilyttämistä povessa” parempana, koska tällöin voitaisiin esim. jäsenmaksut kokonaan poistaa.

Yhdistyksen syyskokouksessa Tapulinkadun kerhokeskuksessa oli marraskuun 21. päivänä 1995 klo 18.30 ilmassa suuren tapahtuman tuntua. Asialistalla oli päättäminen yhdistyksen talo- tai huoneistohankkeesta.

”Yhdistyksen kokous oli Tapulikadulla ja sinne pyysin Seppo Lehtistä puhumaan että saataisiin asiaa eteenpäin. Kaikki eivät olleet talon ostamisen kannalla, vaan monet halusivat pitää rahat. Jotkut esittivät että haettaisiin vielä muita vaihtoehtoja”, muistelee Hilda Tolmunen, joka hankki kokoukseen ulkopuolisen puheenjohtajan, silloisen kaupunginhallituksen puheenjohtajan Seppo Lehtisen ”puolueettomuuden” nimissä.

Näin kokousta muistelee Seppo Lehtinen:

”Hilu soitti minulle ja sanoi että heillä on ollut muutama kokous taloasiassa mutta he eivät tiedä mitä nyt tekisivät. Asiasta oli monta mielipidettä

ja hän kysyi josko tulisin Martinmäen nuorisotalolle, heillä on vuosikokous siellä, ja hän kysyi myös voinko olla puheenjohtaja siinä kokouksessa. Sanoin ettei minulla ole väliä, että voin kyllä tulla sinne. Sitten hän kertoi että heillä on osakkeissa kiinni rahaa, jolla he etsivät ostettavaksi omaa toimitilaa. Ajatuksia oli ilmassa kuitenkin monia eli myös niitä, jotka eivät halunneet käyttää rahaa toimitilan tai minkään muunkaan oston. Henkilökohtaisesti sanoin, että kannattaa ehdottomasti ostaa oma toimitila.

Heillä oli jo tiedossa, että Turun Pyöräilijöitten vanha toimitila Valtaojantien varrella oli yksi vaihtoehto. Pyöräilijät olivat luopumassa talosta ja halusivat mieluusti lahjoittaa sen Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry:lle.

Kokous alkoi ja minut valittiin puheenjohtajaksi. Heti kysyttiin yleisön puolelta minkä takia ulkopuolinen valittiin puheenjohtajaksi. Sanoin että ehkä on helpompi, koska on ulkopuolinen puheenjohtaja kun on jonkin verran jännitettä ilmassa.

Kokouksessa oltiin myös sitä mieltä, että missään nimessä ei osteta sellaista vanhaa rötiskää ja niin pois päin. Itse tiesin että talo sijaitsee puistoalueella minkä vuoksi asiassa voisi tulla monenlaisia ongelmia vastaan. Kuitenkin olin sitä mieltä että talo on heidän omalla toimialueellaan. Toinen vaihtoehto oli lähellä Stålarinkadulla sijainnut ”kivijalkahuoneisto”, joka oli entinen Turun insinööriopiskelijoiden tila.

Sanoin kyllä, että kaavoituksen kanssa voi tulla hankaluuksia, esim. siinä että saako paikalle rakentaa vähän isomman talon ja voiko sitä ylipäättään korjata ja tuleeko ympäristöstä valituksia.

Päätös asiassa tuli sitten äänestyksen jälkeen muistaakseni aika hyvälläkin tuloksella, että yhdistys lähtee ajamaan tätä Pyöräilijöitten maja-asiaa eteenpäin. Tämän jälkeen sanoin, että kannattaa hakea rakennuslupa ja laajentaa rakennusta myös jonkin verran ja miettiä millaisella lämmöllä se tehdään.”

TUUMASTA TALOKSI

Kun päätös Pyöräilijöitten taloasiasta oli syyskokouksessa sinetöity, jatkettiin työtä hankkeen toteuttamiseksi. Yhdistyksen omistama Länsivoiman osakepotti muodosti peruspääoman, jonka turvin katsottiin päästävän tukevasti liikkeelle. Asiat näyttivät olevan kaikin puolin mallillaan, kun Länsivoiman yhtiökokoukseen maaliskuun 23. päivänä 1996 osallistunut Pentti Fälden toi tuliaisinaan terveiset, että ”kaikki oli kokouksessa sujunut ilman mitään tramatiikkaa”.

Pinnan alla kuitenkin kuohui, sillä johtokunnan korviin alkoi tihkua arveluja, että osakkeitten arvo tulisi kenties piankin sukeltamaan rajusti. Nämä varoitukset pistivät vauhtia yhdistyksen johtokuntaan, joka päätti seurata tarkasti tilanteen kehittymistä ja pyytää kevätkokoukselta tarvittavat valtuudet osakkeiden myymiseen jos tilanne niin vaatisi. Yhdistyksen omistamista osakkeista oli saatava mahdollisimman korkea hinta, jotta talohanke olisi ylipäätään mahdollista toteuttaa.

Kun huhut eivät ottaneet laantuakseen, alettiin osakkeiden myymistä kiirehtiä. Asia otettiin käsittelyyn kevätkokouksessa, joka antoi johtokunnalle valtuudet myydä osakkeet senhetkisen kurssin mukaiseen 230 markan kappalehintaan. Kaiken varalta Hilda Tolmuselle tai Pentti Fäldenille myönnettiin oikeus päättää kaupasta 200 markan kappalehintaan asti.

Kun päätös oli tehty, kiiruhdettiin pankkiin ja osakkeet saatiin kuin saatiinkin vaihdetuksi käteiseksi rahaksi kelpo hintaan, ja näin talohankeen jatkaminen tuli turvatuksi.

Länsivoiman osakkeen korkein noteeraus vuonna 1996 oli 230 markkaa ja alin 143 markkaa eli osakkeen arvo laski huhujen myllerryksessä melko rajusti ja sitä vaihdettiin vilkkaasti. Lyhyellä tähtäimellä saatu 230 markan kauppahinta oli hyvä, mutta pitkässä juoksussa yhtiön osakkeen arvo nousi spekulatioiden hälvettyä jo seuraavana vuonna 260 markkaan ja vuonna 1998 siitä maksettiin enimmillään 290 markkaa.

Osakekauppojen jälkeen yhdistys päätti, että se hyväksyy vuokrasopimuksen kaupungin kanssa, mikäli kaupungin kiinteistö- ja rakennustoimenlautakunnan ehdot vuokrasopimukseksi ovat tyydyttävät. Turun kaupungin mittaus- ja tonttiosasto käsitteli tontinvuokra-asiaa 18. huhtikuuta 1996 seuraavan esityksen pohjalta.

”Turun Pyöräilijät ry. on anonut saada luopua Vähäheikkilän kaupunginosan Myllymäenpuistosta vuokratun alueen vuokrauksesta ja Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry on anonut saada vuokrata samaa aluetta käsittävän alueen.

Molemmat anojayhdistykset ovat ilmoittaneet, että rakennuksen omistussiiro suoritetaan ennen uuden vuokrasopimuksen allekirjoitusta.

Mittaus- ja tonttiosasto esittää, että voimassa oleva vuokrasopimus puretaan ja uusi vuokrasopimus laaditaan Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry:lle 1.7.1996 lukien jatkuen 31.12.2005 asti. Vuosivuokrana peritään 7200 markkaa.

Turun Pyöräilijät r.y. tekee erillisen luovutusasiankirjan, jossa se antaa rakennuksen omistusoikeuden Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistykselle.”

Asiat etenivät nyt vauhdikkaasti, vuokrasopimus hyväksyttiin ja Pyöräilijät lahjoittivat rakennuksen erillisellä lahjakirjalla Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry:lle.

Tämän jälkeen tehtiin anomus kaupunginhallitukselle vuokran alentamisesta, anottiin korjaus- ja laajennuslupaa, oltiin yhteydessä kaupungin arkkitehti Heikki Haulistoon, täytettiin poikkeuslupahakemuskaavakkeet ja haettiin naapurien suostumukset poikkeuslupahakemuksen liitteeksi.

Talohanke purjehti kaikin puolin myötätuulussa. Joulukuun viimeisenä päivänä 1996 voitiin pöytäkirjaan kirjoittaa:

”Yhdistys on ottanut tänä vuonna ensiaskeleitaan kohti omaa toimitaloa. Syyskuun 24. päivänä allekirjoitettiin maanvuokrasopimus vuokranantajana Turun kaupunki ja vuokramiehenä Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry.

Näin olemme päässeet alkuun hankkeessa, joka innostaa ja motivoi aktiiviseen ja monipuoliseen toimintaan.”

Vahva myötätuuli puhalsi vielä vuoden 1997 alussakin, kun yhdistykselle perustettiin hankkeen tiimoilta talotoimikunta, johon tulivat Hilda Tolmunen, Pentti Fälden, Pekka Jalonen ja Pauli Puisto. Hilda Tolmuseen puheenjohtamalle toimikunnalle annettiin rakennusprojektissa yhdistyksen varojen käyttöoikeus toimikunnan yhteisen harkinnan mukaan.

Maaliskuun alussa rakennusprojektin tilanne oli edennyt niin pitkälle, että kaupunginarkkitehti Haulisto toimitti hankkeen asiaperit arkkitehti Toivoselle. Tämän jälkeen asia lähti rullaamaan kaupungin rattaisiin.

Nyt tuuli kääntyi vastaiseksi sillä rakennuslautakunnassa päätettiin, että rakennuslupa ei myönnetä. Todettiin että rakennuslupa vaati kaavamuutoksen. Tämän jälkeen asia meni kaavoituslautakuntaan, jossa todettiin yksiselitteisesti, että rakennus sijaitsee puistoalueella jonne ei saa rakentaa. Näin ollen asia tuli takaisin bumerangina.

Koska kyseessä oli periaatteellinen kysymys ja suuri muutos, asia vietiin ympäristöministeriöön. Kaupunki ei edelleenkään hyväksynyt hanketta, mutta ympäristöministeriö näytti kuin näyttikin sille vihreää valoa.

Ympäristöministeriö antoi asiassa 15. lokakuuta 1997 poikkeuslupapäätöksen, jossa todetaan seuraavasti:

”Hakemuksen tarkoittama rakentaminen ei tuota huomattavaa haittaa kaavoituksen toteuttamiselle tai asutuksen muulle järjestämiselle eikä vaikeuta vähäistä enempiä luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista. Ympäristöministeriö on suostunut hakemukseen.”

Tämän jälkeen katseet kääntyivät kaupungin puoleen, joka oli ollut hankkeessa jarruna, niin virkamiehet kuin lautakunnatkin. Nyt asiaa alettiin kaupunginkin rattaissa ymmärtää ja tajuttiin, että alueen asukkaat halusivat tällaisen talon, etenkin kun kukaan naapuri ei sen rakentamista ollut kuultaessa vastustanut.

Ympäristöministeriön poikkeusluvan myötä päästiin talohankkeessa etenemään. Arkkitehti Heikki Heinon kanssa neuvoteltiin nyt sellaisten piirustusten tekemisestä, jotka tarvittiin rakennuslupa-anomukseen ja talopakettitarjousten pyytämiseen. Rakennusarkkitehti Heinon laatimat

kaksi luonnosta yhdistyksen kerhorakennuksesta saatiin helmikuussa 1998 johtokunnan jäsenille tutustuttavaksi.

Periaatteessa uudisrakennuksen oli oltava ”samanlainen” kuin vanhempien rakennus niin pinta-alaltaan kuin ulkoisilta mitoiltaankin. Vanha rakennus todettiin niin huonokuntoiseksi, että se oli kokonaan purettava. Byrokratian helpottamiseksi uudisrakennus rakennettiin kuitenkin ”saneerausena”. Tämä edellytti sitä, että jotain vanhasta rakennuksesta oli jätettävä. Koska talon lautarakennelmat ja rakennus muutoinkin katsottiin homeisiksi, jätettiin vanhasta rakennuksesta jäljelle vain yhden kulman peruspilarit.

Talon lämmitysmuodoksi valittiin öljylämmitys. Keskuslämmityskattilan savupiippu päätettiin tehdä kokonaisuudessaan Leca-harkkorakenteisena, jota varten tilattiin valmiiksi tiilet. Öljysäiliön tila suunniteltiin 3000 litran säiliölle riittäväksi ja lämpökeskus päätettiin hyödyntää suurentamalla keittiön takaista varastoa keittiön levyiseksi tilaksi.

Uudet luonnokset talosta tehtiin näiden ajatusten mukaisesti ja rakennuslupa-anomus jätettiin sisään heti piirustusten valmistuttua. Nyt asian käsittely eteni kaupungin rattaissa sujuvasti ja lupa tuli lainvoimaiseksi maaliskuussa 1999.

”Tämän jälkeen ryhdyttiin ottamaan tarjouksia talon rakentamiseksi. Näitä sitten käsiteltiin ja pidettiin kotonani kokouksia toinen toisensa perään. Lopulta sanoin, että jos ei nyt jonkunlaista päätöstä tehdä, niin minä lopetan koko touhun. Että tämän jälkeen ei enää kokoonnuta, vaan jonkunlainen päätös on saatava aikaiseksi. Eli joo tai ei, ja päätökseksi tuli että lähdettiin liikkeelle.

Samalla sitten valittiin edustajat jotka edustivat mäkitupalaisia kaupungin ja muitten toimijoitten suuntaan.”

Näin tilannetta muistelee Hilda Tolmunen.

Kun päätös liikkeelle lähdöstä oli tehty, päädyttiin rakentamaan kokonaan uusi talo. Myös valmistaloja eli talopaketteja oli harkittu, mutta uudisrakennuksen myötä katsottiin eduksi se, että yhdistys pääsi itse myös suunnittelemaan rakennusta.

Vastaavan mestarin toimeen palkattiin arkkitehti Heikki Heino ja urakoitsijaksi Sami Tarkkonen. Maaliskuussa 2001 kaupungin rakennuslautakunnan kokouksessa käytiin läpi vielä rakennusluvut, joiden todettiin olevan kunnossa.

Yhdistyksellä oli rakennustöitä aloitettaessa 300 000 markkaa osakekaupoista saatua rahaa, jonka turvin rakennustyöt käynnistyivät.

Rakennustoimikunta päätti, että kaikki rakennukseen liittyvät laskut hyväksytetään ensin johtokunnalla, jonka jälkeen ne saa maksaa. Laskut kulkivat sihteerin kautta, joka piti erikseen kirjaa rakennusmenoista.

Urakoitsija Tarkkoselle maksettiin sitä mukaa kun rakennustyö eteni, rakennustyöt oli jaettu tällä tavalla kymmeneen osaan. Tarkkonen sai suorituksen, kun työ oli edennyt aina määrättyyn pisteeseen asti. Heikki Heino ja Eero Tolmunen tarkastivat työvaiheet ja antoivat maksuluvan.

Kertaalleen kävi niin, että summan edestä oli tehty jo töitä, joten maksu oli oikeutettua, mutta suoritusta ei pantu maksuun. Tällöin todettiin, ”ettei pitäisi haitata pienyrittäjän töitä, eikä ole kaikkien parhaaksi, että rakennus valmistuisi ajallaan”. Joten johtokunta hyväksyi maksun.

Talon lämmitysasia nousi esiin uudessa valossa, kun yhtäkkiä huomattiin, että TurkuEnergiä oli rakentamassa lähistölle kaukolämpöä. Tämän vuoksi päätettiin pyytää tarjoukset sekä kauko- että öljylämmityksestä. Kaukolämpö todettiin paitsi rahallisesti, myös sikäli edullisemmaksi, että se oli huoltovapaa. Lisäksi öljylämmityksen kuluja tulisivat aiheuttamaan myös polttimen huolto ja piipun nuohous.

Vilkkaan keskustelun jälkeen asiasta päätettiin äänestää. Kaukolämpö sai johtokunnassa seitsemän ääntä ja öljylämmitys yhden äänen kahden jäsenen äänestäessä tyhjää. Näin ollen johtokunta päätti asentaa kaukolämmityksen toimitaloon.

*Kuvissa viimeistellään
Mäkitupataloa.*

Sähköurakasta olivat antaneet tarjouksen Lehmuksen sähkö ja ESM-Sähkö Oy. Johtokunta päätti hyväksyä ESM:n tarjouksen.

Toukokuussa rakennustöiden ollessa jo hyvässä vauhdissa rakennustoimikunnan jäsen Pauli Puisto pyysi yllättäen eron kaikista rakennustoimikunnan tehtävistä. Samalla Puisto toi Pentti Fäldenin terveiset, että myös hän eroaa kaikista tehtävistä. Syytä eroihin ei mainittu.

Pauli Puiston tilalle valittiin Eero Tolmunen, koska hän oli ollut jo paljon mukana rakennushankkeessa ja tiesi sen kulusta.

Johtokunta päätti olla ottamatta ketään Pentti Fäldenin tilalle ja niin rakennustoimikunta jatkoi kolmijäsenisenä eli sen muodostivat Hilda Tolmunen, Eero Tolmunen ja Pekka Jalonen.

Juhannuksen alla osakkeiden myynnillä saatu 300 000 markan pääoma alkoi olla käytetty ja niinpä Hilda Tolmunen ja Tarja Mäkinen kävivät Turun Seudun Osuuspankissa ja toivat johtokunnalle pankinjohtajan tekemän lainaehdotarjouksen, Rakennusprojektin budjetti hipoi miljoonaa markkaa, joten johtokunta päätti hakea lainaa 600.000 markkaa.

Puheenjohtaja Hilda Tolmunen ja sihteeri Tarja Mäkinen valtuutettiin myös hakemaan kiinnitykset Turun Käräjäoikeudesta kiinteistölle pankkilainaa varten. Tarja Mäkinen oli ollut aikanaan tuomiokunnassa töissä ja hoiti lainhuudatuksen.

”Kun pääoma oli käytetty, menimme pankkiin nostamaan lainaa. Pankki sanoi etteivät he voi antaa lainaa, koska vuokra-aika sopimuksessa oli vain kuusi vuotta. Kukaan ei ollut asiaa tarkistanut ennen kuin se tuli vastaan pankissa. Emme uskaltaneet sihteeri Tarja Mäkisen kanssa kertoa kenellekään muulle että tilanne oli näin paha”, muistelee Hilda Tolmunen.

”Meillä tuli Hilun kanssa kova hätä, että mitä nyt tehdään.

Pysäytimme rakennustyön ja lähdimme kaupungin rakennusvirastoon puhumaan asiasta. Siellä sanottiin heti ”etemme keskustele teidän kanssanne”. Kun kysyimme mahdollisuutta saada lisää vuokra-aikaa he totesivat ettemme tule sitä ikinä saamaan.

Oikealla kuva Mäkitupatalon keittiöstä.

Alla naisjaosto siivoustehtävissä rakennuksen valmistuttua.

Alla oikealla talon sisäänkäynti.

Vasemmalla talohankkeen primus moottorina alusta lähtien toiminut yhdistyksen silloinen puheenjohtaja Hilda Tolmunen.

Alla yhdistyksen trio, Arto Sintonen kitara, Brita Palmroth laulu ja Tapio Koivisto piano.

No, kun Hilu rauhallisesti esitti asiaa, niin pikku hiljaa alkoi jää sulaa ja he sanoivat että voitte kyllä anoa pidennystä vuokra-aikaan.

Yhdistyksessä emme uskaltaneet Hilun kanssa sanoa asiasta kenellekään mitään.” Näin muistelee Tarja Mäkinen.

Apua haettiin myös kaupunginhallituksen puheenjohtaja Seppo Lehtiseltä:

”Kysyin Sepolta, että mitä nyt tehdään. Lautakunnan kokous oli seuraavana päivänä ja Seppo Lehtinen lupasi ajaa asiaa siellä. Lautakunnassa syntyikin sitten päätös, että vuokrasopimus solmittiin 30 vuodeksi. Näin saatiin laina ja päästiin eteenpäin”, muistelee Hilda Tolmunen.

Rakennustyö edistyi alusta pitäen hyvää vauhtia. Urakoitsija sai niin johtokunnalta kuin jäsenistöltäkin kiitosta ahkeruudestaan ja työn hyvästä jäljestä. Öljylämmityksen vaatimaa savupiippua varten tilatut mutta käyttämättä jääneet tiilet rakennuttaja otti ”korvauksena kärsimistään menetyksistä laina-asian aikaisesta seisauksesta”.

Rakennusvaiheessa talo suureni vähän, kun vanhassa rakennuksessa olleet ulkonemat ”suoristettiin” rakentamalla ulkoseinät ilman näitä ulokkeita. Muutoin talo ”saneerattiin” samaan muottiin jollainen se oli ollutkin.

Kaikkiaan rakennustyöt sujuivat suunnitellusti. Marraskuussa yhdistys saattoi painattaa kortit:

Kutsumme Teidät uuden toimitalomme
Vähä-Heikkilän Mäkituvan
VIHKIÄISTILAISUUTEEN
maanantaina 05.11.2001 Valtaojantie 7
Kukkalähetysten sijasta pyytäisimme ystävällisesti
kartuttamaan toimitalomme käyttörahastoa
tili nr: 571097-60904582/Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry.

*Sivun kuvat Mäkitupatalon vihkiäisistä:
Yllä kirkkoherra siunaa talon. Alla Seppo Lehtinen tuo TPK:n tervehdyksen talolle.
Kuvissa oikealla yllä keittiöhenkilökuntaa.
Keskellä Pentti Fälden vaimonsa Anitan kanssa onnittelemassa yhdistystä.
Alla Runosmäen Ruusut esittämässä laulutervehdystään.*

Arvoisat kutsuvieraat hyvät naiset ja herrat

Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys, jonka tarkkaa perustamisasiakirjaa ei ole löytenyt, mutta perimätiedon mukaan yhdistys on perustettu 17/9 1909 joten yhdistyksellä on ikää 92 vuotta ja vuonna 2009 tulee sata vuotta täyteen.

Kyseisenä aikana ovat monet sukupolvet eläneet ja kuolleet ja kehitys on mennyt eteenpäin.

Yhdistys on olemassa olonsa ajan sitkeästi puolustanut jäseniensä etuja ja ollut edelläkävijä aikanaan saamaan koulun alueelleen.

Nyt 92 vuoden kuluttua olemme saaneet myös oman toimitalon josta meidän kannattaa olla ylpeitä. Talo, jolla on myös velkaa, vaatii kaikilta jäseniltämme talkoohenkeä, että saamme vastuumme hoidetuksi.

Jaan tässä kiitoksia Turun Kaupungille, että olemme saaneet tontin ja rakennukselle saneerausluvan.

Erityinen kiitos Turun Kaupungin hallituksen puheenjohtaja Seppo Lehtiselle, joka on antanut meille kallisarvoista apua.

Kiitokset myös Turun Osuuspankille jolta olemme saaneet lainoituksen. Kiitokset arkkitehti Heinolle hyvästä yhteistyöstä rakennuksen suunnittelussa ja valvonnassa.

Kiitokset Rakennusliike Tarkkoselle, hän on vienyt rakennustyön läpi aikataulussa ja voimme näin ihaila hänen työnsä jälkeä.

Kiitokset LVI suunnittelijalle insinööri toimisto veljekset Lehtonen, kiitokset sähkösuunnittelija Puistolle.

Kiitokset LVI töiden suorittajalle E-K Huolto Haapanen.

Samoin Kiitokset Sähkötöiden suorittajalle ESM Sähkö Sinervo.

Suosittelemme kaikkia urakoitsijoita myös uusille rakentajille.

Kiitokset Kaupungin tarkastajille sekä kaukolämpöyhtiön johdolle, että olemme saaneet kaukolämmön.

Kiitokset myös johtokunnalle, joka on antanut rakennustoimikunnalle vapaat kädet pieniin muutoksiin. Rakennustoimikunnassa on ollut puheenjohtaja ja sihteeri sekä asiantuntija-apuna Jalonen ja Tolmunen.

Kaikille osanottajille jaetaan vihkonen, jossa on yhteenvedo yhdistyksen vaiheista.

Näillä sanoilla toivotan teidät kaikki tervetulleiksi.

RYIJYN TARINA

Mäkitupatalon seinää koristaa erikoinen ryijy, joka herättää vierailijoissa monia kysymyksiä sen valmistamisesta. Asiassa kävi niin, että yhdistys oli saanut laatikollisen konelankoja, joille ei ollut löytynyt mitään käyttöä. Kun lankojen käyttöä alettiin miettiä, ehdotti Tarja Mäkinen, että niistä tehtäisiin palaryijy uuden talon seinälle.

Ehdotus sai myönteisen vastaanoton ja niinpä naiset ryhtyivät niiltä istumilta sanoista tekoihin. Ensimmäiseksi piti ohuet langat keritä paksummiksi langoiksi ja keriksi. Sen jälkeen Tarja leikkasi ryijypohjasta 15 X 15cm paloja ja jokaiselle naisjaoston jäsenelle jaettiin yksi kerä kullekin.

Ompelijat saivat itse valita värit ja suunnitella kuviot. Jokaisen piti tehdä ainakin yksi pala, mutta jotkut innostuivat tekemään useita erilaisia paloja, joita kertyi kaiken kaikkiaan 140 kpl:tta.

Tämän jälkeen pidettiin kesällä Arjan luona talkoot, joissa paloja pyöritettiin muutama tunti, kunnes löytyi sopiva väri- ja kuviokokonaisuus. Tarja sitten ompeli palat suunnitelman mukaan yhteen ja vuoritti ryijyn.

Ryijyn takaa vuorista löytyy ryijyn tekoon osallistuneiden nimikirjoitukset.

Naiset luovuttivat ryijyn talon avajaisten yhteydessä yhdistykselle. Ryijy on herättänyt paljon kiinnostusta ja saanut myös paljon kiitosta.

Vieresien sivun yläkuvassa ryijy, joka luovutettiin yhdistykselle talon avajaisissa. Kahvinkaatajina Elma Frelander ja Pirkko Soini.

Alakuvassa ryijyn kokoamistalkoot.

MÄKITUPATALOSSA

Mäkitupatalo on valmistumisestaan lähtien ollut vilkkaassa käytössä, siellä on vietetty monenlaisia juhlatilaisuuksia aina tohtoriväitöksiä myöten ja sitä on käytetty ahkerasti myös yhdistyksen omassa käytössä. Talo on suunniteltu siten, että se on yksi iso tila. Aluksi sinne kaavailtiin yhteen nurkkaan varastotilaa, mutta se poistettiin samoin kuin tilan kahtia jakava paljeovi jota sitäkin esitettiin rakennettavaksi.

Talo on määritelty kerhohuoneistoksi eli siellä ei ole kattoa osallistujamäärälle. Maksimissaan tiloissa on pidetty juhlat sadalle hengelle, mutta 70-80 on osoittautunut sopivaksi määräksi.

”Alkuvaiheessa meitä oli kymmenen naista kahden hengen ryhmissä, hoidimme siivoukset viikoittain niin että joka viides viikko tuli kullekin vuoro. Hilda hoiti roskat, niin ettei meillä ollut jätehuoltomaksuja.

Hoidin talon vuokraustoimintaa noin kymmenen vuoden ajan, leikkasin nurmikot ja tein lumityöt. Siihen aikaan oli noin sata vuokrausta vuodessa. Piti käydä aina näyttämässä huoneistoa.

Talon kalustus saatiin alkuvaiheessa kasaan pääosin lahjoituksilla. Nais-toimikunta lahjoitti TM-kalusteesta tilaamansa pöydät. Hilda Tolmunen puolestaan lahjoitti yhdistykselle perusastiaston ja tiskikoneen. Hilu antoi taloon myös tuolit, jotka myöhemmin maksettiin, mutta näillä eväin päästiin alkuun”, muistelee Tarja Mäkinen.

Talo pantiin alusta lähtien töihin varojen keräämiseksi lainan maksua varten. Rahaa onkin saatu kasaan taloa vuokraamalla, mainostuloja keräämällä ja järjestämällä erilaisia tapahtumia ja tempauksia pitkin vuotta.

Toiminta lähti käyntiin hyvin pienestä mainosbudjetista huolimatta. Esim. jo ensimmäinen yhdistyksen järjestämä vappulounas ylitti odotukset. Lounaalla oli vähän yli sata henkeä ja kehuja tuli järjestelyistä ja ruoasta.

Hilda Tolmunen toimi tilaisuuksien organisoijana ja hankki tarvikkeet kerjäämällä tai omakustannushintaan tukkuliikkeistä ja teki ruuat. Naiset

Oikealla häätapahtuma talolla. Kuvassa vasemmalta Raija Tenko, Tarja Mäkinen, Hellin Roslöf, Pirkko Soini ja Elma Frelander.

Alakuvassa Arno Kasvi pitämässä esitelmää.

Alinna kuva syksyn sadonkorjuujuhlista.

toimivat ilmaisenä työvoimana tarjoilijoina ja laittoivat ruuat esille ym. Ulkopuolisille vuokrausten lisäksi yhdistys on pitänyt jatkuvasti talossa myös kokouksiaan ja muitakin tilaisuuksia. Kirjapidon mukaan noin neljännes talon toiminnasta on omaa.

Lähiympäristölle meluhaittaa aiheuttavia tilaisuusvuokrauksia on järjestelmällisesti vähennetty, mikä on rauhoittanut ilta-ajan ulkometeliä sekä helpottanut talon jälkisiivousta, eivätkä vuokrausmäärät ole näistä rajoittamisista huolimatta laskeneet.

Tuloja on saatu myös Naistoimikunnan ahkeran työn tuloksena ja nais-toimikunta on lahjoittanut taloon mm. rullaverhot sekä kahvinkeitin, kaksi jääkaappia ja mikron, ja naisjaosto on lahjoittanut mm. lasten syötötuolin.

Talon vuokrausta ovat vuodesta 2010 hoitaneet Mikko ja Päivi Ahola.

Talon korjauksina on vuosien varrella tehty monenlaisia ylläpito- ja huoltotoimenpiteitä, mm. ilmastoinnin korjausta, ulkovalaisimien vaihtoja sekä kaiteiden ja portaiden korjausta sekä sisävalaisimien vaihtoja.

Suurimpina kunnostustoimenpiteinä on tehty Mäkitupatalon salin lattiamateriaalin uusiminen sekä sisäseinien maalaus. Talon ulkoseinien maalaus oli vuoden 2015 suururakka, mikä saatiin tehtyä jäsentalkoiden sekä omakotitalkkarien kanssa yhteistyössä. Talkoissa oli mukana noin 10 hengen talkooväki.

Seuraavina suoritettiin miesten WC-tilojen uusinta ja myös keittiön laitteita ja astiastoja täydennettiin. Saliin hankittiin täydennykseksi lisää tuoleja vuoden 2015 syksyllä ja 2016 alussa uusittiin kaikki salin pöytälevyt. Talolle hankittiin kokoustoimintojen kehittämiseen jo vuonna 2014 datatykki sekä 2017 langaton nettiyhteys. Yhdistys hankki käytettynä myös isomman kopiokoneen jäsentiedotteiden ym. kopiointiin vuoden 2016 aikana.

Talon korjaus- ja huoltotöitä on tehty yleensä talkoovoimin. Kuvissa vasemmalla menossa maalaustalkoot, yllä ja alla lipputangon rakentamisen talkooporukka.

MÄKITUPALAISYHDISTYS RY.

2008–2018

JÄSENISTÖ

Jokaisen yhdistyksen keskiössä ovat jäsenet, joitten parhaaksi yhdistys toimii. Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry:n jäsenmäärä on parinkymmenen viime vuoden aikana ollut alimmillaan noin 300 ja enimmillään nyt vuonna 2019 lähes 500 maksanutta jäsentä.

Yhdistyksen tiedotustoimintaa jäsenistön suuntaan on jatkuvasti kehitetty mm. jakamalla vuosittain 5-7 kpl jäsentiedotteita ja laajentamalla kotisivujen käyttöä, jotka uudistettiin vuoden 2018 aikana kokonaan uudelle pohjalle monipuolisemmaksi kokonaisuudeksi. Jäsentiedottamista ovat täydentäneet muun tiedottamisen lomassa sähköpostitse jaetut ajankohtaistiedotteet.

Mäkitupalaiset ry on kuunnellut vuosien mittaan jäsenistön mielipiteitä herkällä korvalla. Jäsenille tehtiin vuonna 2015 kaksi erillistä jäsenkyselyä nettilomakkeella. Keväällä kyselyllä kartoitettiin jäsenistön näkemyksiä ja toiveita yhdistyksen toiminnasta ja sen kehittämistä. Kyselyn vastausprosentti oli hyvä. Toimintaa ryhdyttiin kyselyn jälkeen kehittämään saatujen tulosten suuntaan.

Toisessa nettikyselyssä saman vuoden syksyllä etsittiin uutta iskevämpää nimeä yhdistyksen toimitalolle, jota oli kutsuttu Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistyksen Monitoimitaloksi. Nimiehdotuksia saatiin kaikkiaan 16 erilaista, joista hallitus valitsi harkinnan jälkeen talon uudeksi nimeksi MÄKITUPATALO. Seuraavana vuonna hankittiin Mäkitupatalon seinään iso yhdistyksen logolla varustettu Mäkitupatalo-nimikyltti.

Syksyllä 2017 suoritettiin uusi netti-jäsenkysely, jolla haluttiin selvittää jäsenten näkemyksiä alueen kevyenliikenteen, jalankulun ja autoliikenteen

*Yllä nykyinen,
oikealla sitä
edeltänyt yhdis-
tyksen johtokun-
ta.*

väylien sekä alueen puistoalueiden kehittämistarpeista. Vastauksia tuli lähes 40 kpl, joissa oli paljon hyviä kehittämisenäkemyksiä. Tämän kyselyn tulosten pohjalta yhdistys teki alkuvuonna 2018 kaupungille lausunnon, jossa tuotiin kyselyn oleelliset kehittämiskohteet esiin.

Vuoden 2019 alussa tehtiin kaikille jäsenille suunnattu jäsenkysely, jolla pyrittiin edelleen selvittämään jäsenistön näkemyksiä ja toiveita yhdistyksen toiminnan kehittämisestä ja haluttiin myös saada jäsenistön näkemyksiä alueen ajankohtaisiin kaavoitussuunnitelmiin, Korpilahdentien, Kasarmialueen-Pihlajaniemen ja Tonttumäen osalta sekä koko Turun Yleiskaava 2029 luonnokseen. Vastauksia tuli kaikkiaan yli 80 kpl. Tulosten pohjalta toimintoja kehitetään edelleen jäsenistön kaipaamiin suuntiin ja kaavoittajiin sekä liikennesuunnitelijoihin ollaan aktiivisessa yhteydessä kaavoitusten osalta.

Mäkitupatalon valmistuttua 2000-luvun alkupuolella keskusteltiin yhdistyksen vuosikokouksessa jäsenmaksun suuruudesta. Aprikoitiin josko maksua pitäisi korottaa, koska talosta aiheutuvien kulujen lisäksi Omakotiliitto alkoi ottaa jäsenmaksusta 10 markkaa omaan pussiinsa. Hallituksen kokouksessa tuli keskusteluissa esiin ajatus erota Omakotiliitosta? Asia tuotiin syyskokoukseen joka päätti, että yhdistys eroaa Omakotiliitosta.

Jäsenmaksu on jo pitkään ollut 20,00 €, josta keskusjärjestö TPK:n osuus on 2,00 €/jäsen.

Yhdistyksen sääntöjä on uudistettu vastaamaan paremmin tämän päivän vaatimuksia kahteen eri kertaan, ensimmäisen kerran vuonna 2015 ja viimeksi vuonna 2019.

Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry:n hallinnossa vuosina 2008–2019 ovat toimineet puheenjohtajina Hilda Tolmunen ja Markku Ahti, varapuheenjohtajina Heimo Valkama, Antti Junninen, Matti Hovi ja Pekka Nylund, sihteereinä Mikko Ahola, Henri Tuominen, Jukka Vänskä ja Urpo Jalava sekä rahastonhoitajana Anne-Maija Koivisto.

*Yllä siivoustalkoot Pihlajaniemessä.
Alla Miinanraivaajien vuotuinen juhla Korppolaismäellä.*

Hallituksen varsinaisina jäseninä ovat olleet Soilikki Franssila, Martti Simola, Pekka Arko, Heimo Valkama, Markku Ahti, Tarja Mäkinen, Mikko Ahola, Antti Junninen, Matti Hovi, Jorma Rantanen, Hannu Soini, Pekka Nylund, Kimmo Samuli, Tapio Koivisto, Ritva Ruokonen, Iiro Mantere-Meriluoto, Jukka Vänskä, Brita Palmroth, Henri Tuominen, Pekka Lehto, Urpo Jalava, Erja Karlsson, Camilla Grönqvist, Anne-Maija Koivisto ja Leena Härmä.

Yhdistyksen pitkäaikaisen johtokunnan jäsenen, erittäin aktiivisen toimijan Matti Stenbergin kuolema 2013 sekä johtokunnan entisen jäsenen Martti Simolan kuolema 2015 aiheuttivat merkittävän aukon yhdistyksen perimätiedon keräämiseen. Yhdistys osallistui kummankin hautajaistilaisuuteen.

KAAVOITUS

Mäkitupalaiset ovat seuranneet jatkuvasti alueensa kaavoituksen ja liikenteen kehitystä ja järjestänyt tarpeen tullen keskustelutilaisuuksia alueen kaavoitus- ja liikennekysymyksistä. Keskustelutilaisuudet ovat yleensä olleet ns. Naapuripalavereita, joissa monet lähinaapuriyhdistykset ovat olleet mukana.

Kaavoituskysymyksistä ovat olleet esillä mm. Vähäheikkiläntie 37:n kaavamuuotos, Hirvensalon suunniteltu uusi Sorttamäki-Uittamon silta ja siihen liittyvät liikennekysymykset sekä viimeisimmät Korpilahdentien, Kasarmialueen-Pihlajaniemen ja Fleminginpuiiston/Tonttumäen kaavoitukset. Myös Turun Yleiskaava 2029 luonnos on ollut tarkastelun kohteena.

Liikenteen osalta esillä ovat olleet yhdistyksen toimialueen liikenteen kasvukysymykset lähinnä Hirvensalon kasvaneen liikenteen vuoksi. Liikenteen kasvun hillitseminen mm. Stålarminkadulla/Martinkadulla ja Vähäheikkiläntiellä on nähty tärkeäksi, ja keskusteltu on myös Turun joukkoliikenteen Runkolinjauudistuksesta.

*Yllä Pihlajaniemen yleissuunnitelma,
vasemmalla Kasarmirakennus, jota
toivotaan yleisesti säilytettäväksi.*

Keskustelutilaisuuksissa on useimmiten ollut mukana myös kaupungin virkamiehiä, mm. liikennesuunnittelijoita, kaavoittajia sekä lautakuntien luottamushenkilöitä.

Kaikista em. asioista yhdistys on laatinut mielipidelausuntoja ja ollut myös aktiivisessa yhteydessä kaavoittajiin, liikennesuunnittelijoihin ja muihin virkamiehiin sekä luottamushenkilöihin.

Lausuntoja on laadittu mm. seuraavista kohteista: Vähäheikkiläntie 37 asemakaavan muutoksen mielipidelausunnot huhtikuussa 2013, elokuussa 2013, marraskuussa 2015 ja elokuussa 2016. Lausuntojen aiheena oli kahden 6-kerroksisen rakennuksen sijoittaminen Vähäheikkiläntien varteen aiemman eri puolille tonttia sijoitettujen neljän nelikerroksisen kerrostalon asemesta.

Kannanottolausunto kesäkuussa 2014 yhdessä muiden lähialueen asukasyhdistysten kanssa alueen katuväylien Stålarminkatu-Vähäheikkiläntie-Askaistentie liikennekysymyksistä.

Port Aboa Venevalkama -kaavamuutoksen mielipidelausunto elokuussa 2014.

Näiden keskustelujen lopputuloksena päädyttiin antamaan kannanotto-lausunto yhdessä lähinaapuriyhdistysten kanssa Hirvensalon uuden sillan liikenteestä marraskuussa 2015.

Runkolinjastouudistuslausunto jätettiin elokuussa 2018 ja Turun Yleis-kaava 2029:stä sekä Mielipidelausunto tammikuussa 2019, jossa keskityttiin pääosin yhdistyksen lähialueita koskeviin kokonaisuuksiin.

Kasarmialueen ja Pihlajaniemen asemakaavan muutoksesta toimitettiin lausunto maaliskuussa 2019. Lausunnon korostettiin alueen luontoarvojen säilyttämisen tärkeyttä sekä rakennusten korkeuden mataluutta pientalo-alueiden reunasta alkaen, kasvaen alueen keskustaan päin ja taas meren rantaan päin mataloituvana.

Muun ympäristötoiminnan alueella mäkitupalaiset ovat toimineet aktiivisesti alueen kierrätysjättepisteiden saamiseksi takaisin lähemmäs alueen asukkaita. Mm. Kupittaa Citymarket on vastannut haasteeseen ja ottanut alueelleen kierrätysjättepisteen.

Yhdistyksen jäsenet ovat aktiivisesti myös järjestäneet useampina vuosina kummipuistotoimintaa. Toiminnalla on mm. siivottu puistoalueita talven jäljiltä kevät- ja kesäkuun ja siistitty heikolla hoidolla olevia puistoalueita. Kaupunki on toimittanut kummipuistotalkoolaisille kaikki tarvittavat työvälineet ja tarvikkeet sekä kuljettanut kerätyt roskat pois.

Toukokuussa 2013 pidetyssä ympäristöasioiden keskustelutilaisuudessa Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry. esitti kaupungin kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunnan varapuheenjohtaja Jorma Hellstenille, että Myllymäen kentäksi jossain vaiheessa muutettu perinteisen Vähä-Heikkilän kentän nimi palautettaisiin kaupungin virallisessa nimistökartassa takaisin Vähä-Heikkilän kentäksi. Tämä nimenpalautus toteutui jo saman vuoden syyskuussa.

Syksyllä 2018 yhdistys lähetti kaupungille lausunnon ilotulituksen kieltoalueen laajentamiseksi myös Tonttumäen ja Korppolaismäen alueille ja tähän lausuntoon kaupunki vastasi harkitsevansa asiaa vuoden 2019 loppuun mennessä.

Korppolaismäen jatkolouhentaluvasta Mäkitupalaiset lähetti kesäkuussa 2018 kaupungin Valvonta- ja lupalautakunnalle lausunnon, jossa edellytettiin lähinaapurien riittävää informointia ja louhintavoimakkuuden rajaamista mahdollisimman alhaiselle tärinätasolle.

Purokadun matkaviestitukiaseman poikkeusluvasta yhdistys teki kaksi muistutusta, ensimmäinen elokuussa 2017 ja toinen tammikuussa 2018. Muistutusten seurauksena sijoituspaikka muutettiin vähemmän puistoa tuhoavaan paikkaan.

Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry. on toiminut jatkuvasti hyvässä yhteistyössä sekä kaupungin kaavoitusosaston että koko kaupunkiympäristötoimialan kanssa, jotka kumpikin ovat mm. pitäneet tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia Mäkitupalalla.

Vähä-Heikkilän ympäristöön on suunnitteilla isoja rakennushankkeita, joten läpikulkuliikenne tulee kasvamaan alueellamme lähivuosina. Nämä muutokset tarkoittavat, että yhdistyksen on jatkuvasti seurattava tarkasti uusia hankkeita. Yhdistys on esittänyt kantansa Telakkarannan kaavoitukseen

sekä Uittamontien että Valtaojantien välisen alueen kaavamuutokseen. Myös rakentamisesta aiheutuvat haitat tulevat kasvamaan alueellamme, koska Hirvensalon ja Kaksikerran rakentaminen lisääntyy tulevina vuosina.

Yhdistys on seurannut vireillä olevia muutoksia huolestuneena ja perustanut asian tiimoilta ympäristötoimikunnan, jonka vetäjinä ovat toimineet Markku Ahti sekä Pekka Nylund. Ympäristötoimikunta kokoontuu tarpeen mukaan käsittelemään alueella tapahtuvaa kaavoitusta ja liikennesuunnittelua.

OMAKOTITALKKARIT

Omakotitalkkaritoiminta alkoi Mäkitupalaisilla lokakuussa 2014 TPK:n järjestämänä projektina. Toiminta on kehittynyt tasaisesti ja tilatut työtehtävät ovat vaihdelleet laidasta laitaan. Myös kotisiivousapua on käytetty jatkuvasti enenevässä määrin.

Yhdistyksellä on ollut toiminnassa pääosin yksi talkkari kerrallaan, mutta ajoittain myös kaksi tai kolmekin talkkaria on ollut yhtä aikaa työtehtävissä. Omakotitalkkarit ovat hoitaneet myös Mäkitupatalon sisäsiivoukset sekä ulkoalueen puhtaanapidon, lumenluonnin ja ruohonleikkuun.

Talkkareiden työnjohtajina ovat toimineet Antti Junninen ja Tapio Koivisto.

TPK:n järjestämä omakotitalkkaritoiminta päättyi vuoden 2016 lopussa ja siitä lähtien yhdistys on jatkanut hyvin alkanutta ja toimivaa omakotitalkkaritoimintaa omin voimin ja on itse anonut omakotitalkkaritoiminnalle TE-toimistolta palkkatukea vuoden 2017 alusta alkaen.

Yhdistyksen omakotitalkkareina toimineet henkilöt ovat olleet vastuullisia ja ahkeria. Lisäksi heillä on ollut monen alan työhistoria taustallaan. Talkkarintehtäviä ovat olleet hoitamassa sekä naiset että miehet.

*Ylää konsertti menossa
Mäkitupatalossa.
Oikealla kuva
Suomi100-juhlasta.*

YHTEISTYÖTÄ

Mäkitupalaisyhdistys on tehnyt aktiivista yhteistyötä kaikkien naapurimajakotiyhdistysten ja -kaupunginosaseurojen kanssa ennen kaikkea liikenne- ja kaavoituskysymyksissä. Tästä on lähtenyt liikkeelle jatkuvaksi toiminnaksi ns. vuosittaiset Naapuripalaverit, joita isännöivät vuorovuosin eri yhdistykset. Tämän yhteistyön kautta mäkitupalaisille on myös avautunut suora yhteydenpitokanava kaupunkisuunniteluun, kaupungin ympäristötoimeen ja kaupungin ympäristölautakuntaan.

Vähä-Heikkilän koulun kanssa Mäkitupalaisilla on ollut jatkuvaa yhteistyötä. Yhdistys on järjestänyt useina vuosina ns. lähialueen kulttuuri- ja historiakävelyretkiä, joiden yhteydessä on tuotu koululaisille tutuksi alueen monivaiheista historiaa ja merkittäviä tapahtumia. Yhdistys tarjosi myös syksyllä 2018 Vähä-Heikkilän koulun yhdelle luokalle väistötilat Mäkitupatalolla koulun korjaustöiden ajaksi.

Mäkitupalaiset on vuosittain lahjoittanut myös pienen rahasumman Vähä-Heikkilän koululle jaettavaksi stipendinä oppilaille kevätlukukauden päättyessä.

Yhdistys palkkasi myös Osuuspankin myöntämällä palkkatukiavustuksella yhden turkulaisen koululaisen vuoden 2016 kesällä kahdeksi viikoksi. Tämä koululaisen työpanos käytettiin yhdistyksen vanhojen pöytäkirjojen, toimintakertomusten ja muiden asiakirjojen sekä vanhojen valokuvien sähköiseen tallennukseen.

HARRASTUKSIA JA TAPAHTUMIA

Mäkitupalaiset on järjestänyt jäsenille vuosien mittaan monenlaista harrastustoimintaa.

Yhdistyksen kamerakerho aloitti toimintansa vuoden 2015 lopulla ja on siitä lähtien toiminut erittäin aktiivisesti. Kamerakerhotoiminta vetäjänä Urpo Jalava on toiminut erittäin aktiivisesti ja kerho on kokoontunut lyhyttä

kesätaukoa lukuun ottamatta säännöllisesti Mäkitupatalolla. Valokuvanäyttelyitä on järjestetty neljät, joista ensimmäinen oli yhdistyksen vanhojen valokuvien näyttely ja sitä on seurannut kolmena vuotena peräkkäin kamerakerholaisten ottamien kuvien näyttelyt ja viimeisimmässä oli mukana myös yhdistyksen jäsenten valmistamien harraste-esineiden näyttely.

Vuoden 2017 keväällä yhdistys osallistui Knit'n Tag näyttelytapahtumaan, jossa eri yhdistykset koristelivat Aurajoen rannalla oman puunsa käsityötaiteella. Saman vuoden syksyllä järjestettiin myös ukrainalaisten taidemaalarien Tarnavskyin veljesten taidenäyttely.

Loppusyksystä 2018 toukokuulle 2019 järjestettiin Rentoutumispiirin kokoontumisia kerran kuukaudessa, mm. joogaa apuna käyttäen. Keväällä 2019 järjestettiin mm. kolmiosainen viinin saloihin perehdyttävä kurssi, jossa tutustuttiin viinien valmistukseen ja niiden ominaisuuksiin asiantuntevan luennoitsijan johdolla. Yhdistys on tarjonnut jäsenistölle myös kahden eri yhteistyökumppanin järjestämiä retkiä, teatterikäyntejä ja matkoja.

Syksyllä 2018 järjestettiin alakoululaisille lapsille Pikku-kokki -kursseja, joiden vetäjinä toimivat Vähä-Heikkilän K-Market -kauppias Anni Puhakka ja yhdistyksen pitokokki Mikko Ahola. Kurssit olivat täyteen buukattuja ja lapset olivat innoissaan. Lisäksi vuoden 2018 aikana järjestettiin tietokoneen käytön kurseja, joilla opetettiin mm. sähköpostin käyttöä ja sähköistä pankkiasiointia. Kurseilla tuettiin jäseniä jotka kaipasivat lisätaitoja tietokoneen käyttöön. Tavoitteena oli myös laajentaa samalla jäsenistön osaamisesta yhdistyksen verkkosivujen ja sähköisten tiedotteiden hyödyntämisessä.

Vuoden 2015 syksyllä järjestettiin jäsenoiveena sunnuntaipäivän kahvinkonsertti, johon tuli konsertoimaan 20-henkinen Turun musiikinystävien orkesteri. Toisena konserttina järjestettiin Turun Filharmonisen Orkesterin jalkautumisvierailu Mäkitupatalolle keväällä 2018. Molemmat konsertit vetivät todella suuren yleisömäärän.

Kulttuuria täydentäväksi on jäsenille tilattu Turun Omakotilehti jäsenetuna vuosille 2018 ja 2019.

Mäkitupatalolla on järjestetty mm. kotien turvallisuuteen liittyvä tilaisuus, jossa olivat mukana turvallisuusalan ammattilaiset G4S:stä, Verisuresta,

AM Securitystä sekä Poliisin edustaja. Tilaisuus keräsi kohtalaisen suuren osanottajamäärän. Toinen kotien turvallisuustilaisuus järjestettiin syksyllä 2018 vetäjänään evp rikoskomisario Raimo Erkkilä. Kaupungin korjausneuvoja Mika Palmroos on puolestaan ollut esittelemässä Mäkitupatalolla korjausrakentamiseen liittyviä kysymyksiä ja vaatimuksia.

Edelleen järjestettiin Mäkitupatalolla yhdistyksen kaksi karaoke-iltaa, joiden karaoke-emäntänä toimi Brita Palmroth.

Turun Kamerat ry:n puheenjohtaja Matti J. Niemi kävi Mäkitupatalolla esitelmöimässä matkavalokuvaukseen liittyvistä asioista yhdistyksen kamerakerhon kutsumana.

Yhdistyksen perinteistä Talvipäivätapahtumaa on vietetty vuosittain helmikuussa Mäkitupatalolla ja sen ympäristössä mm. ponijalun ja erilaisten pelien ja kilpailujen merkeissä, paikalla ovat olleet myös Karvakaverien kissat ja koirat. Talolla on ollut grillimakkaraa, hernekeittoa, pannukakkua ja juotavaa sekä pullaa.

Vuonna 2009 yhdistys anoi ja sai EU-rahoitusta Vipuvoima-toimintaan. Tällä avustuksella yhdistys järjesti ”Tarinailta” -tapahtumasarjan, jossa vierailivat esitelmöitsijät kävivät kertomassa Vähä-Heikkilän menneistä tapahtumista. Iltojen aiheita olivat mm. ”Kuninkaankartanon vaiheet ja henkilöt”, ”Sota-aika”, ”Vähä-Heikkilän koulu”, ”Entisajan ruokaperinne”, ”Kasvit ja kesäkukkaset”, ”Omakotialueen puutarhanhoito”, ”Vähä-Heikkilän kasarmi” ja ”Vanhat rakennukset”.

Mäkitupatalossa on järjestetty myös jäsenistön vanhojen postikorttien näyttely, joissa aiheina ovat olleet sekä Suomen lipun historia että kansallispuvut. Vähä-Heikkilän koulun oppilaatkin saivat näin tutustua historiaamme. Samalla kertaa oli myös esillä mm. taidetta kotiemme kosteisiin tiloihin.

Yhdistyksen suurimpia juhlia ovat olleet vuonna 2009 yhdistyksen 100-vuotisjuhlat, 2014 yhdistyksen 105-vuotisjuhlat ja vuonna 2019 yhdistyksen 110-vuotisjuhlat. Lisäksi vuonna 2017 yhdistys järjesti Suomi 100-juhlat kaksiosaisena, lokakuussa olivat juhlintavuorossa lapset monipuolisella

Oikealla yhdistyksen koristeleva puu Knit'n Tag näyttelytapahduksessa, jossa teemana oli Suomi100.

Yhdistyksen aiheina olivat mäkituivat virkaten, kutoen ja huovuttaen Suomen lippujen liehuessa maatien reunoilla.

Alla Kamerakerhon näyttely Mäkitupatalolla syksyllä 2017, oikealla kerhon ohjaaja Urpo Jalava.

Kuvat Turun Omakotilehti.

tarjoilulla ja ohjelmalla, johon kuului mm. Cirkus Johku, Tuulia Lindholm Kalevala-aiheisine nukketeattereineen, Pinja Junnisen ja Heli Kaukosen kasvomaalaukset ja lisäksi monipuolista syötävää ja juotavaa. Marraskuussa aikuiset juhlistivat Suomen 100-vuotista matkaa arvokkaan ohjelman ja maittavan ruuan parissa.

Kaikissa juhlatilaisuuksissa on ollut runsaasti osanottajia. 105-vuotisjuhlien juhlapuheen piti yhdistyksen jäsen, entinen puoluejohtaja, ministeri ja kansanedustaja Stefan Wallin ja kaupungin sekä TPK:n tervehdyksen yhdistykselle toi Seppo Lehtinen. Illan musiikista vastasivat Konservatorion muusikot. Suomi100-juhlien juhlapuheen piti niin ikään yhdistyksen jäsen, Turun Yliopiston Eduskuntatutkimuksen keskuksen johtaja Markku Jokisipilä ja illan musiikkitarjonnasta vastasi RelaxCorner -yhtye.

Vuosittain joulukuussa on vietetty Mäkitupatalolla yhdistyksen joulujuhlaa jouluisissa tunnelmissa jouluruokien ja -laulujen parissa. Viime vuosina illan musiikista ja laulutuksesta on vastannut yhdistyksen oma trio, Tapio Koivisto, Brita Palmroth ja Asko Sintonen. Martin Seurakunnan kirkkoherra Tuomo Norvasuo on yleensä johdattanut osanottajat Joulunajan tunnelmiin ja sokerina pohjalla on toisinaan ollut Joulupukin vierailu.

TALOUS

Mäkitupatalon rakentaminen kiristi yhdistyksen taloustilannetta rakentamiskustannuksineen ja lainalyhennyksineen. Vuonna 2003 kaikki talon rakentamiseen kuuluneet laskut oli kuitenkin saatu maksettua. Viimeisinä saatavansa sai Lvi-urakoitsija, joka odotti kärsivällisesti loppuvuoteen, jolloin yhdistys sai hänen laskunsa maksettua ilman lisälainoitusta.

Talon lainaa saatiin lyhennettyä vuosittain suunnitellusti. Talolla on ollut runsaasti vuokrauksia eli noin sata vuodessa. Mäkitupatalon vuokraustoiminta onkin ollut merkittävässä roolissa rakennusaikaisen lainan kuoletuksissa ja Talon hoitokustannusten kattamisessa. Varoja on kerätty myös lounastilaisuuksia pitämällä ja järjestämällä erilaisia tapahtumia.

Talon rakennusaikainen laina saatiinkin kuoletettua vuoden 2017 loppuun mennessä eli muutama vuosi alkuperäistä ennakoitua nopeammin, ja yhdistys sekä Mäkitupatalo ovat siitä lähtien olleet täysin velattomia.

Vuoden 2018 alusta alkaen, lainan kuoletuksesta johtuen, yhdistyksen taloustilanne on selkeästi tasapainottunut ja yhdistys on pystynyt monipuolistamaan ja kehittämään toimintojaan.

Yhdistys on anonut ja saanut vuosittain toiminnan yleisavustusta kaupungilta vuoteen 2017 saakka sekä lisäksi kohdeavustuksia vuosittain Mäkitupatalon toimintaan ja sen ylläpitämiseen liittyviin kunnostuskoh-teisiin. Yhdistys on saanut kohdeavustusta mm. uutta hellaa ja pianoa varten, avustuksen Mäkitupatalon esteettömyysväylän parantamiseen ja lattiaremonttiin. Naistoimikunnan ahkerat kädet ovat myös tuottaneet lahjoituksia pääyhdistykselle.

Yhdistys sai Turun Kaupungilta myös avustuksen lipputangon hankintaan. Nyt Mäkitupatalolla liehuukin Suomen lippu aina juhla- ja merkkipäivien kunniaksi.

Yhdistyksen ensimmäinen juhlallinen lipunnosto suoritettiin asiaan kuuluvan musiikin ja lippupuheen saattamana Itsenäisyyspäivän aamuna 2016, ja tilaisuudessa oli paikalla runsas joukko jäseniä.

*Suomen lippu nousee
ensimmäistä kertaa
Mäkitupatalon
lipputankoon itsenäi-
syyspäivän kunniaksi.*

MÄKITUPALAISYHDISTYKSEN

NAISJAOSTO

Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys ry:n naisjaosto eli Torpan tytöt perustettiin vuonna 1980 ja siitä lähtien jaosto on kokoontunut alkuun joka toinen tiistai, sittemmin joka toinen keskiviikko. Jaoston ensimmäisenä tukikohtana toimi Tapulinkadun nuorisokeskus, mutta talon valmistuttua 2000-luvun vaihteesta lähtien kokoontumiset ovat keskittyneet yhdistyksen oman katon alle Mäkitupataloon.

Kokousiltoina käsitellään ajankohtaisia asioita laidasta laitaan ja siinä sivussa askarrellaan monenmoista, kuten sukkahousu-kukkasia, himmeleitä, painettuja tyynyliinoja, leivonnaisia, marsipaanipossuja ja muuta tarpeellista mukavaa myyjäisiin.

Naisjaoston toiminta on koko sen olemassaolon ajan ollut monilla mitareilla mitattuna varsin aktiivista. Jaosto on vuosien saatossa järjestänyt kymmeniä ellei satoja juhlia, tilaisuuksia ja arpajaisia, vastaanottanut vierailuja ja myös itse matkustellut moneen suuntaan. Naiset ovat tehneet myös käsitöitä, leivonnaisia ja laatikoita myyjäisiä varten ja häärineet yhdistyksen apuna monissa tilaisuuksissa. Yhdistyksen vuosijuhlien ohjelmien valmistelussa jaosto on ollut jatkuvasti tiiviisti mukana. Naiset ovat järjestäneet myös matkoja moniin kulttuurikohteisiin Varsinais-Suomessa.

Jokavuotiset talviriehat ja joulujuhlat ovat vuodesta toiseen olleet suosittuja yhdistyksen jäsenistön keskuudessa. Esim. vuonna 1982 Talvirieha vietettiin Vähä-Heikkilän koulun pihalla ja seuraavana vuonna Korppolaismäen urheilukentällä. Hartwallilta saatiin tuolloin myyntivaunu lainaksi, riehakkaasti monotanssittiin ja rusettiluisteltiin sekä osallistuttiin monenmoisiin kilpailuihin.

Naisjaoston joulujuhlissa on leikkejä, joululauluja ja tanssia jäsenistön iloksi. Jaoston jäsenet ovat esiintyneet monissa sketseissä ja tanssiesityksissä.

*Yllä korttitrio sketsissä Tapulin-
kadulla.*

*Yllä oikealla Mustan kissan
tangoa Hirvensalon Heiton
talolla.*

*Oikealla Peikot vauhdissa
Iskun talolla.*

*Alla Naisjaoston 25-v. juhla.
Alla oikealla johtokunnan
miehet misseinä.*

Perinteisten joulumyyjäisten lähestyessä talkootoiminta kokouksissa kiihtyy, neulat suihkivat, puikot kilisevät kiivaasti ja ompelukone käy kuumana. Loppuhuipennuksena posket hehkuvat punaisina, kun uunit porottavat täysillä monien leivonnaisten ja laatikoiden ym. herkkujen valmistuessa. Puuhakkaat naiset ovat joka vuosi valmistaaneet myyjäisiin niin ruoat, leivonnaiset kuin käsityötkin itse. Myyjäisissä pidetään myös tavanmukaisesti arpajaiset.

Naisjaoston aktiviteetin tuloksena järjestettiin myös mm. vuoden 1991 keväällä jäsenistölle tanssi-iltamat Hirvensalon Heiton talolla yhteistuumin johtokunnan kanssa. Iltamien ohjelmassa oli mm. johtokunnan miesten missikisa, jossa vuoden missiksi valittiin Jorma Rantanen.

Kalevalan juhluvuonna 1999 naiset alkoivat kokousten päätteeksi lukea Kalevalaa. Kerhon nimeksi annettiin ”Kalevaiset Kammarneiot”.

Yksi naisjaoston toiminnan kohokohta ovat Mäkitupalaisyhdistyksen merkkipäiväjuhlat, joiden järjestelyissä naisjaosto on keskeisesti mukana. Esim. 90-vuotisjuhla käsitti päivä vastaanoton ja juhlaillallisen Raatihuoneella. Osallistujia kutsuvieraat mukaan lukien oli runsaat 100 henkilöä.

Erikoisuutena naisjaosto on opetellut Karamellimatami Vieno Rädyn johdolla juhlakonvehtien tekoa. Naisilla on ollut myös kaupungin askarte-luohjaaja opastamassa kankaanpainantaa ja mikron käytön alkeita.

Kuriositeettina mainittakoon, että vuonna 1988 Anita Fälden voitti Suomen Pienkiinteistöliiton valtakunnallisessa ”soffatyyny” -kilpailussa 2. palkinnon.

VIERAILUT

Naisjaoston toimintaan kuuluu keskeisesti kulttuuriharrastus sen laajalla kirjolla. Jaosto on käynyt mm. tutustumassa Koskelinin taidenäyttelyyn, ihastellut Palokunnantalolla orkideoita, vierailut Nautelankoskella, kuunnellut tarinaa Sikaojasta ja vierailut Kari Tapion konsertissa.

Naiset ovat järjestäneet päivän linja-autoretkiä mm. Kari Suomalaisen Visavuoreen, Huittisiin Pahka-Museoon ja Hiidenkierrokseen Somerolla.

*Kuvissa naiset
kesäretkillä
naisjaoston
jäsenten mökeil-
lä*

Naisjaosto on järjestänyt myös retken Fiskarsiin. Mukana oli linja-autolinen väkeä ja matka oli taloudellisesti jaostolle kannattava. Naiset kävivät myös tutustumassa Tampere-taloon ja saman tien Tampereen teatterissa. Pikkujouluisia tunnelmia on koettu myös Palvelutalo Esikon asukkaiden kanssa.

Naiset ovat käyneet tutustumassa mm. Veljekset von Wrightin näyttelyyn ja johtokunnan kanssa Turun Sanomien toimitaloon Artukaisissa. Toimintaan sisältyy myös mm. yhteinen laivamatka Lounais-Espoon Omakotiyhdistyksen kanssa Ruotsiin, kuntojumppatanssit Iskun talolla Heikkilän orkesterin johdolla ja saunailta yhdessä johtokunnan kanssa Tammivalkamassa. Edelleen on järjestetty myös Kosmetiikka- ja Tupperware-esittelyjä.

1980-luvun lopulta aina 2000-luvulle asti alkoi perinne tavata kerran kesässä jonkun naisjäsenen kesähuvilalla kesäjuhlien merkeissä - välillä teeman mukaisesti.

Kuvat Naisjaoston myyjäis-toiminnasta, joka on jaoston perustavaa toimintaa.

MYYJÄISIÄ JA NÄYTTELYITÄ

Naisjaosto on järjestänyt joulumyyjäisiä TPK:lla Rauhankadulla, Tapulinkadulla, Osuuspankissa ja omissa tiloissa. Naisjaoston pitkäaikainen ja läheinen yhteistyökumppani on ollut Osuuspankin Vähä-Heikkilän konttori, joka on monasti sponsoroinut naisjaoston myyjäisiä kahvituksella. Naisjaosto on saanut myös useana vuotena pitää pankin konttorissa sekä pääsiäis- että joulumyyjäisensä.

Pankin konttori on myös toiminut näyttelytilana naisjaoston järjestämässä tapahtumissa. Tällaisia ovat olleet mm. ”Taidetta ja tuoleja vuosien saatossa”, ”Vanhat esineet”, ”Posliini- ja Ikonityöt”, ”Joulupöydät”, ”Käden taidot” ja ”Mitä on mäkitupalaisuus”. Kun oma toimitalo valmistui, naisjaosto jatkoi näyttelyitä sen tiloissa mm. ”Isoäidin aikaiset käsityöt” ja ”Muistoja vuosien varrelta” -näyttelyin.

”Isoäidit aikaiset käsityöt” -näyttelyssä suurta kiinnostusta herätti Eila Vehmasen kehrääminen rukilla villoista. Rohkeimmat uskalsivat myös itse

kokeilla kehruuta. Varsinkin lapset - erityisesti pojat - olivat erittäin kiinnostuneita ja uskalsivat kokeilla rugin toimintaa.

MÄKITUPA

Yhdistyksen toimitalon Mäkituvan valmistuttua naiset huolehtivat viiden vuoden ajan vuoroviikoin talon siivouksesta ja ikkunoiden pesusta.

Toimitalolla on niputettu talkoovoimin mainoksia ja laitettu jäsenkirjeitä kirjekuoriin yhdistyksen laskuun. Talkoilla on kirjoitettu nimiä ja osoitteita kirjekuoriin. Useat ovat osallistuneet myös mainosten jakoon yhdistyksen alueella.

Monenmoista muutakin puuhaa on hoidettu pienemmillä talkooporukoilla, mm. istutettu pensaita ja perennoita kivikovaan savimaahan toimitalon pihan kaunistukseksi. Naisten toimesta myös nurmikko tuli hoidetuksi ja lumityöt tehdyksi yhdeksän vuoden ajan. Naiset ovat myös siivonneet perusteellisesti toimitalon pihaa ja alakerran varastotiloja sekä hoitaneet ja mullittaneet kukkapenkit.

Osa naisista on ollut tarjoilemassa yhdistyksen vuosittain talolla järjestämissä Vappu- ja Isänpäivälounaissa.

NAISET JA YHDISTYS

Naisjaosto ei ole yksinomaan keskittynyt jaostonsa toimintaan, vaan naiset ovat osallistuneet aktiivisesti yhdistyksen kaikkiin tapahtumiin, mm. suorittaneet Lounastilaisuuksien lippujen myyntiä ym. tarpeellista arkista puuhaa. Jaosto on myös auttanut yhdistystä taloudellisesti.

Naiset ovat osallistuneet vuosittain toukokuussa Miinanraivaajakillan juhlatilaisuuksien järjestämiseen.

Varojen hankinta on ollut yksi kannustava tekijä naisjaoston toiminnassa. Esim. retkitoiminnasta on saatu virkistystä, ja ne ovat olleet jaostolle myös tuottoisia. Naisia on ollut jatkuvasti mukana myös pääyhdistyksen toiminnassa: Tarja Mäkinen ja Arja Malmlund sihteereinä ja Ritva Lehto-

Kuvassa vasemmalta Raili Eriksson, Kati Valtonen, Pirkko Soini, Tarja Mäkinen, Pirkko Pajula-Pitkänen, Sinikka Liimatainen ja Riitta Moberg.

nen varajäsenenä johtokunnassa. Naisista puhuttaessa merkille pantavaa on myös se, että yhdistyksen tarmokas ja ikinuori pitkäaikainen puheenjohtaja Hilda Tolmunen on nainen.

NAISET

Vähä-Heikkilän Mäkitupalaiset ry:n Naisjaostossa on sen historian aikana toiminut vuosittain 10-17 naista. Jaoston ensimmäisenä vetäjänä toimi Helinä Salminen. Sittenkin jaoston puheenjohtajana toimi Tellervo Vuorinen ja varapuheenjohtajana Raija Tenko. Vuonna 1989 puheenjohtajaksi tuli Elma Freländer, varapuheenjohtajana toimi Anita Fälden. Hänen jälkeensä puheenjohtajana toimivat Arja Malmlund, Kristiina Ruohonen ja Riitta Moberg. Varapuheenjohtajina ovat sittenkin toimineet Helinä Salminen ja Rauni Kolehmainen.

Yhdistyksen sihteerinä ovat toimineet Elma Freländer, Arja Malmlund, Pirkko Soini, Ritva Lehtonen ja Pirkko Pajula-Pitkänen. Varasihteerinä Rauni Kolehmainen, Raija Markula ja Liisa Kokkala.

Taloudenhoitajana ovat toimineet Helli Roslöf ja Hannele Rantanen, ja rahastonhoitajana Anna-Liisa Pelli sekä Tarja Mäkinen.

Keskusjärjestö TPK:n emäntänä naisjaostosta on ollut Elna Kaartinen.

*Viereisen sivun yläkuvassa vasemmalata Leila Kiiski, Kirsti Tojander, Pirkko Soini, Eila Vehmanen, Riitta Moberg, Irja Angervo, Kristina Ruohonen, Pirkko Aarnio ja Pirkko Pajula-Pitkänen.
Istumassa Tarja Mäkinen. Pöydän takana oikealla Liisa Kokkala ja Raili Eriksson.
Alakuvassa vasemmalla kehruunäytös rukilla.
Oikealla kupariesineitten näyttely.*

TARINA NAISISTA - OMAKOTILAISISTA

Tarina tämä on naisista meistä ahkerista omakotilaisista.

20 vuotta olemme yhdessä ahkeroineet

siinä välissä hyvin sekä huonosti voineet.

Nyt on mieli kirkas oottamaan uutta toivottavasti hyvää tulevaisuutta.

Meistä muutama mennyt on rajan taa jokunen lähtenyt muuten vaan.

Onneksi uusia on tullut tilalle ettei joukkomme oo 'mennyt pilalle.

Kaikki me omaamme intoa ja tarmoa emmekä anna itsellemme armoa,

paljon asioita järjestämme mitä kannattaa taas lukuisat ystävämme.

Talkoissa meillä touhua riittää siitä saamme porukkaa kiittää.

Kaikki ovat kovasti mukana milloin kenenkin kotona,

myyjäisiä siellä touhutaan sillä rahaa aina tarvitaan.

Pullat, kakut, laatikot olemme paistelleet joskus vähän viiniäkin maistelleet.

Muutamat kukkia vääntelee toiset taas kankaita kääntelee.

Ne ovat olleet hauskoja hetkiä teemme myös paljon retkiä,

koko yhdistys saa niistä vauhtia, keksiä asioita uusia

vaikkapa tehdä myyjäisiin joulukuusia.

Meidän myyjäiset ovatkin vertaansa vailla ei sellaisia usein nähdä näillä mailla,

tavaraa on, että pöydät notkuu pankin paikat siinä on mennä sotkuun.

Teatteri myöskin kiinnostaa siitähän sitä kulttuuria saa.

Kaikkien kesämökit olemme kiertäneet tosi hyväksi havainneet,

makkarat siellä ovat paistuneet ja makoisat antimet maistuneet.

Saunassa otettu hyvät löylyt päästä poistettu turhat höyryt.

Yksi toivomus meillä vielä on edessä sitten olisimme kuin kalat vedessä,

jospa talomme pian valmistuis 'innolla tämä porukka sinne kotiutuis '.

Kyllähän tätä juttua riittäis jospa kuitenkin nyt kaikkia kiittäis

näistä vuosista monista sekä uusista tulevista.

Kirsti Tojander